

Kırk yılın popüler kültür hafızası

"100. Yılında Cumhuriyet'in Popüler Kültür Haritası" adlı serinin üçüncü kitabı, Türkiye'nin son 43 yılında yaşanan enteresan kültür sanat olaylarını alfabetik maddelerle bugüne taşıyor...

Kitap fuarlarının doğuşu, yerli dizilerin dünyaya uzanan macerası, yükselen pop müzik, basındaki ansiklopedi savaşları, CD ve cep telefonu furması, KDV, sakal yasakları, ay yıldız modası, tarih dizisi münakaşaları... Yapı Kredi Yayınlarından çıkan "100. Yılında Cumhuriyet'in Popüler Kültür Haritası" adlı kitap serisinin 1980-2023 yıllarını içine alan üçüncü ve son eseri "Yollar Bize Memleket", yukarıdaki gibi pek çok başlık altında Türkiye'nin son 43 yılının kültür dünyasını merceğine alıyor.

Derya Bengi ile Erdir Zat'ın hazırladığı eser, adımı Yeni Türkü'nün "Dönmek" adlı şarkısından alıp unutamadığımız hadiselerinin yanında hafızamızdaki yeri küllenen olayları da enteresan yönleriyle bize hatırlatıyor. Kitap, askerî idareden serbest ekonomiye geçilen yıllarda globalleşen kültür hayatını ve Türk insanın modernleşmesini, sol perspektiften bugüne aktarıyor. Eserdeki alfabetik maddeler, gazete ve dergilerden seçilen aykırı kupürlerle okuyucuya sunuluyor.

KIŞLA HAVASI

Kitapta enteresan çok şey var: Mesela 12 Eylül 1980 Darbesi'nin askerî vesayet günlerinde müzik listelerinin ilk sırasına Atilla Atasoy'un "Kışla Havası" adlı eseri yerleşiyor.

Brezilya ve Meksika dizileri ise, iç savaşın ucundan dönen ve darbeye sarsılan Türk halkının ruh hâline uygun düşüyor. Öyle ki "Köle Isaura", "Küçük Hanım" ve "Yalan Rüzgârı" gibi diziler yüzünden çocuklarımız yabancı isimlerle çağırılan kadınlar ortaya çıkıyor. Sonrasında ise aynı yoldan Türk dizileri ilerli-

"Yorgun Savaşçı"nın Ayasofya sahnesi...

Popüler olan "Köle Isaura" dizisi...

Kağızman kökenli Bob Dylan...

yor. "Muhteşem Yüzyıl" dizisi ise hem reyting hem de şikâyet rekortmeni oluyor. Aynı zamanda yerli tarih dizilerinin fitilini ateşliyor. "One Minute" çıkışından sonra ise Arap dünyasında Türk dizilerinin önü açılıyor.

AYASOFYA TARTIŞMALARI

Ayasofya tartışmaları da 1980'den sonra artıyor. 1981 yılında yönetmen Halit Refiğ'in TRT için hazırladığı "Yorgun Savaşçı" dizisinin Ayasofya sahnesi, devrin Kültür Bakanının engeline takılıyor. Millî Güvenlik Kurulundan zor bela izin koparılnca 3 buçuk dakikalık sahne çekilebiliyor.

KİTAP FUARININ DOĞUŞU

Türkiye'de ilk uluslararası kitap fuarı da 12 Eylül darbesin-

den iki sene sonra ortaya çıkıyor. TÜYAP'ın Tepebaşı'nda bir otelin giriş katında başlayan kitap fuarı macerası, beklentinin aksine büyük rağbet görüyor. Marksist kökenli Garaudy'nin Müslümanlığı kabul edip fuarın ikincisinde konferans vermesi ise büyük yankı uyandırıyor.

ilerleyen yıllarda da kitap fuarları, özgürlük meseleleriyle sağ ve sol kesimin tartışma sahası oluyor. Fuar, polis baskını da yiyor.

1990'lı yıllarda pop patlaması oluyor. Politikadan uzak tutulan gençlik, "Aboneyim abone...", "Kıl oldum abi!" gibi şarkılar yüzünden bu defa pop'a saplanıyor. Bugün mizah konusu yapılan pek çok garip şarkı o günlerde her yerde çalınıyor.

Sanatçı Bob Dylan'ın Kağızman kökenli olduğu, biyografik kitabı 2004'te yayımlanınca Türkiye'de duyuluyor. Dylan'ı konsere davet edenler, Türk tipine vurgu yapanlar, hatta ölen kocasına benzetenler basında geniş yer buluyor.

J. PAGE, KORSAN CD'SİNİ İSTİKLAL'DE BULDU

Kasetlerin 2000'lerde ölüp CD imparatorluğunun yükselişi ve korsanı tetiklemesi de garip hadiseleri beraberinde getiriyor. İlk yerli müzik CD'sini Gülden Karaböcek çıkarıyor. Led Zeppelin'in gitaristi Jimmy Page'in İstiklal Caddesi'nde kendi korsan CD'sini satılırken görüp alıp kaçması enteresan bir anekdot olarak kitapta yer alıyor.

2013 yılında Emek Sinemasına dair tartışmalar, dizi repliklerinde bile yer bulup dokümanter filme yansıyor.

